

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นขององค์ประกอบของหอกระจายข่าวที่ใช้ใน
การเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในทัศนะของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดกาฬสินธุ์
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นายกิตติพันธ์ จันทาศรี
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ประคองศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุพิน เตชะมณี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประยูร อุดมเสียง)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่จำเป็นขององค์ประกอบของหอกระจายข่าวที่ใช้ในการเผยแพร่
ความรู้ทางการเกษตรในทัศนะของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดกาฬสินธุ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
1) สถานภาพบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ใหญ่บ้าน 2) สภาพของหอกระจายข่าวที่
เป็นอยู่ 3) การใช้หอกระจายข่าวเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร และ 4) คุณลักษณะของ
องค์ประกอบของหอกระจายข่าวที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรที่ผู้ใหญ่บ้าน
เห็นว่าจำเป็น โดยการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 86 ราย ที่เป็นผู้ใหญ่บ้านที่เปิดหอกระจายข่าว
ตามโครงการหอกระจายข่าวเพื่องานส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรในจังหวัด
กาฬสินธุ์ ใช้แบบสอบถามที่ถามและตอบทันทีภายใต้การกำกับของผู้วิจัย เป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ผลการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ได้รับสาระของข้อมูลที่น่าไปวางแผนและ
ดำเนินงานสนับสนุนให้หอกระจายข่าวเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดเป็นชาย อายุเฉลี่ย 51 ปี มีระดับการศึกษาใน
ชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเฉลี่ย 9 ปี เกือบทั้งหมด
มีอาชีพหลักคือการเกษตรกรรม มีเนื้อที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 31.8 ไร่ เนื้อที่ทำเกษตรเฉลี่ย

29.9 ไร่ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้เปิดหอกระจายข่าวอย่างเป็นทางการ และไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องที่เผยแพร่และการส่งกระจายเสียงผ่านหอกระจายข่าว และเทปที่นำมาเปิดที่หอกระจายข่าวนั้น ผู้ใหญ่บ้านได้รับเทปในวันประชุมประจำเดือนกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านเห็นด้วยอย่างยิ่งในการใช้หอกระจายข่าวเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร และได้ทำหน้าที่เปิดหอกระจายข่าวมานานเฉลี่ย 6 ปี แต่เปิดเทปความรู้ทางการเกษตรเฉลี่ยเพียง 3 ปี โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการเปิดเทปทั้งยังต้องจ่ายค่ากระแสไฟฟ้า ส่วนการซ่อมแซมหอกระจายข่าวได้จากกองทุนหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีความเห็นว่าเกษตรกรไม่มีส่วนร่วมในการเปิด-ปิดหอกระจายข่าว รวมทั้งไม่เสนอความต้องการในด้านเนื้อหาสาระของเทป แต่มีความสนใจในการรับฟังความรู้ทางการเกษตร

หมู่บ้านมีหอกระจายข่าว 1-3 แห่ง มีมานานเฉลี่ย 7 ปี ส่วนใหญ่หอกระจายข่าวตั้งอยู่ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน โดยได้รับงบประมาณก่อสร้างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เวลาเปิดหอกระจายข่าวในช่วงเช้าตั้งแต่ 06.00-06.30 น. เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารเฉลี่ย 4 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่ได้ส่งเนื้อหาให้ประชาสัมพันธ์มากที่สุด และมีเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลมาให้บริการหอกระจายข่าวมากที่สุด

การใช้หอกระจายข่าวเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดตั้งคณะทำงานและวางแผนการเผยแพร่ เปิดเทปความรู้ทางการเกษตรในช่วงเช้า เวลา 06.00-07.30 น. ครั้งละ 1-2 เรื่องใน 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ และแต่ละเรื่องเปิด 1-2 ครั้งก่อนจะหยุดเปิดเนื้อหาสาระของเทปอยู่ในรูปของบทความ มีความเหมาะสมกับความต้องการท้องถิ่นและฤดูกาล เกษตรกรผู้รับฟังเข้าใจในเนื้อหาที่เผยแพร่มาก เทปหนึ่งตลับมี 4 เรื่องโดยเฉลี่ย และใช้เวลาในการเปิด 11 นาทีต่อเรื่อง ผู้ใหญ่บ้านได้รับเทปไม่สม่ำเสมอ ปีพ.ศ. 2538 ได้รับเทปเฉลี่ย 8 ตลับและเทปมีคุณภาพดี

ผู้ใหญ่บ้านมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อยเนื่องจากมีภารกิจอื่นมากเกินไป ไม่มีเจ้าหน้าที่ติดตามนิเทศงานหอกระจายข่าว ผู้ใหญ่บ้านขาดคณะทำงาน ไม่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากเจ้าหน้าที่ เนื้อหาในเทปมีความเหมาะสมน้อยกับฤดูกาลที่ต้องใช้และท้องถิ่น การส่งเทปล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการใช้ จำนวนเทปต่อปีไม่เพียงพอ และผู้ใหญ่บ้านประสบปัญหาในระดับมากในด้านงบประมาณที่ใช้ในการบำรุงรักษาและซ่อมแซม และค่ากระแสไฟฟ้า เครื่องขยายเสียงมีกำลังส่งต่ำ และหอกระจายข่าวชำรุดบ่อย

คุณลักษณะที่จำเป็นในระดับมากขององค์ประกอบของหอกระจายข่าวที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรในทัศนะของผู้ใหญ่บ้านได้แก่ ด้านผู้ใหญ่บ้านสามารถเสนอของบประมาณจากทางราชการเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับหอกระจายข่าว ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและเต็มใจ

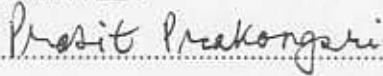
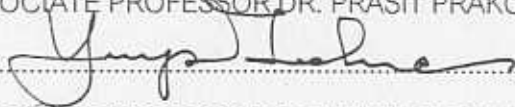
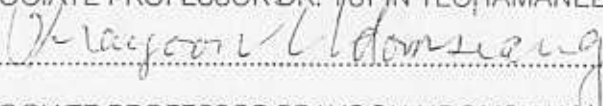
เคยรับการฝึกอบรมในเรื่องที่เผยแพร่และการเป็นผู้ประกาศ มีงบประมาณสนับสนุนอย่างพอเพียง มีอุปกรณ์ครบครัน เครื่องขยายเสียงมีกำลังมากพอ และมีห้องกระจายข่าวเป็นเอกเทศ เรื่องที่เผยแพร่มีความเหมาะสมกับท้องถิ่นและฤดูกาล อยู่ในรูปของการตอบปัญหา มีเอกสารประกอบ เรื่องที่เผยแพร่ ผู้ฟังหรือเกษตรกรยินดีเข้าร่วมในการบำรุงรักษา เสนอความต้องการในเรื่องเนื้อหา สนใจสอบถามเพิ่มเติมกรณีไม่เข้าใจและเสนอรูปแบบของการจัดรายการ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา 1) ผู้ใหญ่บ้านควรจัดตั้งคณะกรรมการหอกระจายข่าว ผลัดเปลี่ยนการเปิด-ปิดหอกระจายข่าว 2) เจ้าหน้าที่ควรกำหนดเวลาติดตามนิเทศและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ 4) ผู้ใหญ่บ้านและคณะทำงานเปิด-ปิดเทปควรได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ และได้รับการ ฝึกอบรมอย่างดี 5) เครื่องขยายเสียงควรเพิ่มกำลังตั้งเป็น 500 วัตต์ 6) หอกระจายข่าวควรมีการ ส่งกระจายเสียงได้ทั่วทั้งหมู่บ้าน 7) เทปความรู้ทางการเกษตรควรมีจำนวนเพียงพอและส่งให้ผู้ใหญ่ บ้านอย่างสม่ำเสมอ 8) ควรจัดทำห้องกระจายเสียงและมีอุปกรณ์ครบครัน 9) เนื้อหาที่เผยแพร่ควร ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสภาพพื้นที่และเวลาการใช้ประโยชน์ 10) เนื้อหาของเทป ควรอยู่ในรูปการถาม-ตอบและมีเอกสารคู่มือประกอบด้วย 11) ผู้ฟังหรือเกษตรกรควรมีส่วนร่วมใน การบำรุงรักษาและมีการเสนอแนะความต้องการของรูปแบบการเผยแพร่ และ 12) ควรรวบรวม เรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาเผยแพร่ผ่านหอกระจายข่าว

THESIS TITLE : A STUDY ON THE ESSENTIAL ATTRIBUTION OF THE COMPONENTS OF VILLAGE'S BROADCASTING TOWERS FOR DISSEMINATION OF AGRICULTURAL INFORMATION IN THE OPINIONS OF VILLAGE HEADMEN IN CHANGWAT KALASIN.

AUTHOR : MR. KITTIPAN JANTHASRI

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

..... CHAIRMAN
(ASSOCIATE PROFESSOR DR. PRASIT PRAKONGSRI)
..... MEMBER
(ASSOCIATE PROFESSOR DR. YUPIN TECHAMANEE)
..... MEMBER
(ASSOCIATE PROFESSOR PRAYOON UDOMSIANG)

ABSTRACT

The objectives of this study were to study (1) some socio-economic characteristics of village headmen (2) the existing situation of village's broadcasting towers (3) the utilization of village's broadcasting towers in disseminating agricultural information (4) the essential attributions of the components of village's broadcasting towers for dissemination of agricultural information effectively in the opinions of the village headmen. Eighty-six village headmen who operated the broadcasting towers under the Project on Village's Broadcasting Tower for Dissemination the Agricultural Information of The Department of Agricultural Extension in Changwat Kalasin were respondents. The administrative questionnaires were used for data collection and the data were analysed by the Statistical Package for Social Science Program (SPSS/PC⁺) with frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation (SD). The findings of this study were as follows.

All respondents were males, with an average age of 51, primary education, an average size of 6-person family, holding the position of village headman for 9 years by average. Almost all of them were farmers having total farm holdings area of 31.8 rai per household and agricultural land area of 29.9 rai per household. They were not appointed officially as the operators of the village's broadcasting towers and were not trained in disseminating information or in operating and maintaining towers. They recieved recorded

tapes for disseminating at the monthly meeting, and every village headman agreed on the utilization of village's broadcasting towers for disseminating the agricultural knowledge. They had operated towers for an average of 6 years, and 3 years for disseminating agricultural information without any compensation from the government. Moreover, they had to pay for electricity cost on their own and used the village funds for repairing the towers. The villagers did not participate in the operation or maintenance of towers and did not indicate the type of information they needed. Nevertheless, villagers had highly interests and listened to the agricultural information broadcast through village's broadcasting towers.

There were 1-3 towers in each village, which had been utilized for an average of 7 years. The towers were located at the village headmen's houses. Almost all of the towers were constructed with the funds allocated to members of the parliaments and began broadcasting at 06.00-06.30 a.m. Most messages broadcast from towers came from the Ministry of Interior but Kaset Tambon (subdistrict-agricultural officers) used the towers most extensively.

The utilization of towers was for disseminating the agricultural information. The majority of respondents had not organized working groups for operating towers or had not formulated any plans for dissemination. The agricultural knowledge was disseminated from the towers at 06.00-07.30 a.m. with 1-2 topics for each time and 1-2 times per week. Each piece of information was repeatedly disseminated for 1-2 times. The information broadcast was in a form of journal articles which suited needs and time of the villagers. The audience could understand the information at high degree. Each tape consisted of 4 topics by an average length of 11 minutes per topic. In 1995, they recieved 8 good quality tapes.

The village headmen currently encountered following problems : over work load, lacking agencies to supervise or monitor the tower broadcast activity, no teamwork, no official appointment of village headmen for carrying out broadcasting, lack of information which was locally needed, late arrival of the tapes, and small number of tapes per year. In addition, the village headmen were lacking of budget for maintaining and repairing the towers, paying electricity bill, and high power amplifiers and towers.

The essential attribution of the components of village's broadcasting towers for disseminating agricultural information are as follows. The village headmen have to be entitled to request budget sufficiently from the government for any expenses in the operation and maintenance of towers. They have to be well-trained on how to disseminate and make announcements, be adequately financial supported, supplied with supportive materials and equipments, and high voltage amplifiers, and have a space for on air operating. The information for disseminating is suited for local needs and time. Questioning-answering program should be introduced and printed information should be prepared. The willingness of villagers to participate in the operating and maintaining the towers is needed, and their interests in recommending agricultural information is necessary.

✓ Recommendations arose from this study were : 1) The committee of village's broadcasting towers should be established for taking turns in the operation of the towers. 2) Schedules for monitoring, supervising and evaluating the towers by responsible agencies should be prepared. 3) The towers should be financially funded for its operation and maintenance. 4) The village leaders and operation teams of towers should be appointed officially and they should be trained on operating towers. 5) The power of amplifier sets should be increased to 500 watts. 6) The towers should be increased in its hight and numbers in each village. 7) The recorded tapes should be sent to village headmen on time with more pieces of information and number of tapes per annual. 8) The materials, equipments and spaces should be provided fully and urgently. 9) Information for disseminating should be provided in accordance with the milieu of local needs and time. 10) Questioning and answering program should be introduced with printed materials. 11) The audience or villagers should be encouraged to maintain the towers and to suggest information they needed. and 12) Folk wisdom should be collected for disseminating through village towers.